

అందాన్ని అందలమెక్కిద్దాం

అందంగా కనిపించాలని అందరూ కోరుకుంటారు. దాని కోసం ఎంతైనా ఖర్చు చేస్తారు. డిజైన్ చేసిన వేర్, మేకప్ రకరకాల చట్టాలు టై చేస్తారు. అయితే, ఎంత చేసినా మానసికంగా ఆరోగ్యంగా, ఆనందంగా ఉన్నప్పుడు మరంత అందంగా కనిపిస్తాం. దీనికి తోడు చర్మ సంరక్షణకు నడుం బిగిస్తే.. మీ అందం అందలమెక్కిందా ఖాయం. అయితే, రక్త ప్రసరణకు చర్మ సౌందర్యానికి లింకుంది. జీవనాడులో రక్త సరఫరా సజావుగా సాగకపోతే చర్మం సహజంగానే కోల్పోతుంది. ముడతలు ఏర్పడి వృద్ధాప్య వాయలు తొంగి చూస్తాయి. సాంప్రదించిన చర్మానికి సుత్తైన నిగిలంపును కట్టబెట్టాలంటే.. రక్త ప్రసరణ సాఫీగా సాగేలా ఈ చర్మలు చేపట్టండి.

వ్యాయామాన్ని జీవనశైలిలో భాగంగా చేసుకుంటే శరీర ఆరోగ్యంతోపాటు చర్మ సౌందర్యం కూడా మెరుగుపడుతుంది. వ్యాయామం చేసే సమయంలో హార్ట్ బీట్ పెరుగుతుంది. ఫలితంగా శరీరంలో రక్త ప్రసరణ మెరుగుగా జరుగుతుంది. యోగా, యోగాతోపాటు హై ఇంటెన్సిటీ ఉన్న వ్యాయామాలను వారంలో ఐదు రోజులు, నిత్యం 30 నిమిషాలపాటు చేయగలిగితే.. రక్త ప్రసరణ వ్యవస్థ మెరుగ్గా పనిచేస్తుంది.

చర్మం, ఉప్పు ఎక్కువగా ఉన్న ఆహారపదార్థాలకు దూరంగా ఉండటం మంచిది. సిట్రస్ ఎక్కువగా లభించే పండ్లు, ఆకుపచ్చ కూరగాయలను డైట్లో చేర్చుకోవాలి. వీటిలో ఉండే ఫైబర్ రోగనిరోధక శక్తిని పెంచుతుంది. శరీరాన్ని ఎప్పుడూ హైడ్రేటెడ్గా ఉంచుకోవడం వల్ల కూడా చర్మం నిగిలంపుంది. క్రమం తప్పకుండా నీటిని తాగుతూ ఉండటం చాలా అవసరం. లిక్విడ్ ఫుడ్ రెగ్యులర్గా తీసుకోవడం ద్వారా రక్త ప్రసరణ మెరుగ్గా జరుగుతుంది.

బద్దకం అనుకోకుండా రోజూ పదిహేను నిమిషాల పాటు ఫేషియల్ మసాజ్ చేసుకుంటే చర్మం యవ్వనంగా కనిపిస్తుంది. సున్నిపిండి, శనగపిండి, పరిపిండి తదితర సహజ ఉత్పత్తులను వాడితే మరి మంచిది.

కావలసిన పదార్థాలు

అలుగడ్డలు: రెండు, బీజ్ తురుము: రెండు టేబుల్ స్పూన్లు, మసాలా ఓట్టి: అర కప్పు, మైదా: రెండు టేబుల్ స్పూన్లు, కార్బోహైడ్రేట్: పావుకప్పు, మిరియాల పొడి: అర టేబుల్ స్పూన్, కారం: ఒక టేబుల్ స్పూన్, ఉప్పు: తగినంత, నూనె: వేయించడానికి సరిపడా.

తయారీ విధానం ముందుగా అలుగడ్డల్ని ఉడకబెట్టి మెత్తగా మెరపాలి. ఓట్టిను మిక్సర్లో చేసి బరకగా గ్రైడ్ చేయాలి. ఒక గిన్నెలో మైదా వేసి కొద్దిగా నీళ్లతోపాటు జారుగా కలపాలి. మరో గిన్నెలో అలా ముద్ద, కారం, మిరియాల పొడి, ఉప్పు వేసి కలిపి.. తగినంత కార్బోహైడ్రేట్, బీజ్ వేసి ముద్దగా చేసుకుని అరగంటపాటు మిక్సర్లో ఫ్రీజ్ చేసి పెట్టాలి. ఫ్రీజ్ చేసిన ముద్ద వేయించడానికి సరిపడా నూనెవేసి వేడి చేయాలి. మిక్సర్లో చిన్నచిన్న ఉండలు చేసుకుని మైదా పిండిలో ముంచి, ఓట్టిలో డొర్రించాలి. ఆ ఉండలను కాగిన నూనెలో వేసి రోరగా కాల్చుకుంటే నోరూ రింట్ ఓట్టి బీజ్ బాల్స్ సిద్ధం.

జంధగే 13

నమస్తే తెలంగాణ

హైదరాబాద్ | గురువారం 27 జూన్ 2024 | www.ntnews.com

అందాలు కోల్పోయి వెలవెలబోతున్న అపూర్వ కట్టడాలకు నగిషీలద్దే ప్రణాళికలు రచించడం ఆమె వృత్తి. ఆ శిథిల భవనాల చరిత్రను గుర్తు చేస్తూ ప్రజల్లో చైతన్యం తేవడం ఆమె ప్రవృత్తి. హైదరాబాద్కు శంకుస్థాపన చేసిందిన్నాడు? అనడిగితే మహమ్మద్ కులీకుతుబ్ షాను మాత్రమే కాదు ఆ చరిత్రను అన్వేషిస్తున్న ఆమెనూ గూగుల్ పరిచయం చేస్తుంది. ఆమె పేరు వసంత శోభి, శిశిరలలా శిథిలమవుతున్న వారసత్వ సంపదకు వసంత సంతసాన్ని వంచుతున్న అర్కైవ్స్ను 'జంధగే' పలకరించింది. ఆ విశేషాలు ఆమె మాటల్లోనే..

పాట్లలోనే పుట్టిన పుట్టెడు ఆరోగ్యం!

మనం ఎంత ఆరోగ్యంగా ఉన్నాం అన్నది ఏం తింటున్నాం అన్నదాని మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. ఒక రకంగా చెప్పాలంటే మనమీ ఆరోగ్యానికి జీర్ణవ్యవస్థ మూలాధారం. మనం తినే ఆహారంలోని పోషకాలను శోషించుకొని శరీరం అంతటికి సరఫరా చేయటంలో దీనిది ముఖ్యపాత్ర. శరీరం ఇనుమును శోషించుకోవాలంటే పొట్టలో ఆమ్లాలు కీలకంగా వ్యవహరిస్తాయి. అలాగే శరీరానికి బిటమిన్-12 అందాలన్నా జీర్ణ శయం, పేగుల్లోని గ్రాహకాలు ప్రధానం.

మయూరి ఆరవాలి
మ్యూటిప్ స్పెషలిస్ట్
Mayuri.aravali@gmail.com

- మన ఆహారంతోపాటు ఫారఫాటుస్ బ్యాక్టీరియా, వైబ్రియో పాట్లలోకి ప్రవేశిస్తే అక్కడి యాసిడ్లు వాటిని చంపిస్తాయి. అందుకే పొట్టను మన ప్రాథమిక రక్షణ వ్యవస్థగా చెబుతాం.
- జీర్ణశయం ఆరోగ్యం సరిగ్గా లేకపోతే నలం వ్యవస్థ బలహీనమవుతుంది చిలుకున్నాయి ఇటీవలే అధ్యయనాలు. పార్కిన్సన్స్, అల్జీమర్స్, అటీజిం, కుంటుంబాలుంటే అనేక రుగ్మణాలకు ఇది దారితీస్తుంది.

- జీర్ణవ్యవస్థకు బాగా పనికొచ్చే ఆహారాల జాబితాలో పండ్లు, కూరగాయలు, చిక్కుడు జాతి గింజలుతోపాటు పప్పులు, గింజలు, కృణాధాన్యాలు ముందు వరుసలో ఉంటాయి. ఇందులో మా పీచు పదార్థాలు అధికంగా ఉండేవాటిని ఆహారంలో భాగం చేసుకోవాలి.
- మహిళలకు రోజూకు సగటున 25 గ్రాముల వైబర్ అవసరం అవుతుంది. మగవారికే ఇది 38 గ్రాములుగా ఉంది.
- నూనెలు, కొవ్వులు, ఉప్పులాంటివి పొట్ట ఆరోగ్యాన్ని దెబ్బతీస్తాయి.
- పెరుగు, కలిలాంటి ప్రా బయోటిక్ ఆహారాలు జీర్ణక్రియకు ఎంతగానో తోడ్పడతాయి.
- వాల్ నట్, బెల్లీ, అరటి, వెల్లుల్లి, ఉల్లి, అవినెలు, తృణాధాన్యాలు కడుపులో

మంచి బ్యాక్టీరియా పెరుగుదలకు సాయపడతాయి. **■ దీర్ఘకాలిక ఉల్లిళ్లు మెదడును మాత్రమే కాదు, పొట్ట ఆరోగ్యాన్ని దెబ్బతీస్తాయి** యని వివిధ పరిశోధనలు చెబుతున్నాయి. నిద్రలేమి కూడా జీర్ణవ్యవస్థ పనితీరుకు విపాకం కలిగిస్తుంది. కాబట్టి మానసిక ప్రసాంతక కూడా కడుపును చల్లగా ఉంచే ఓ పోషకం అన్నమాట.

వారసత్వ కట్టడాలకు వేసింది ఆరోభ

మా అమ్మ తరంగా జానకి రాణి.. రేడియో జర్నలిస్ట్, రచయిత్రి కూడా. ఆల్ ఇండియా రేడియోలో ప్రోగ్రామ్ ప్రొడ్యూసర్ గా చేరి ఆన్ స్టేజింగ్ డైరెక్టర్ గా పదవీ విరమణ చేసింది. అమ్మను 'రేడియో అక్కయ్య' అని పిలిచేవారు. బాలానందం, బాలవి నోదం కార్యక్రమాలు నిర్వహించేది. మా నాన్న తరంగా కృష్ణమోహన్ రావు కూడా జర్నలిస్ట్. ఆంధ్ర పత్రికలో కాలమ్నిస్ట్, రేడియోను కరస్పాండెంట్ గా పని చేసేవారు. చిన్నప్పుడు అమ్మతోపాటు రేడియో కార్యక్రమాల కోసం రేడియో స్టేషన్ కు వెళ్లేవాళ్ళం. నేను, మా అక్క ఉప సంగీతం, నృత్యం నేర్చుకున్నాం. నాటకాలు కూడా వేసేవాళ్ళం. మా అమ్మమ్మ చలం మేనకోడలు. సాహిత్య పాఠాపరణంలో పెరగడం వల్ల మా అమ్మ కూడా రచయిత్రి అయింది. మా అక్కపై నా ఆద్రేణులు ఉన్నాయి.

ఒక హీరో చూపిన దారి స్కూల్లో చదివే రోజుల్లో దూరదర్శనలో ఒక సీరియల్ చదివేది. అందులో కూడా నాయకుడు ఆర్కెటిక్. జీవీలో తిరుగుతూ, పాత కట్టడాల డ్రాయింగ్ వేస్తుండేవారు. ఓహో 'ఆర్కెటిక్' అనే ఉద్యోగి ఒకరు ఉంటారని అప్పుడు తెలిసింది. పెద్దయ్యాక నేనూ ఆర్కెటిక్ కావాలనుకున్నాను. ఇంటర్మీడియట్ తర్వాత ఆర్కెటిక్ కు తీసుకుంటారని అమ్మతో చెప్పాను. తను కాదనలేదు. బాగా సపోర్ట్ చేసింది. అయితే, మా ఇంట్లో సంగీతం, సాహిత్యం, నృత్యం, నాటక కళలు ఉన్నాయి. కానీ బోమ్మలు గీయడం ఎప్పుడూ ఉన్నాయి. ఆర్కెటిక్ కోసం బోమ్మలు గీయడం నేర్చుకున్నాను. ఆర్కెటిక్ కు అయిదేండ్లు వచ్చినా, తర్వాత నేషనల్ స్కూల్ ఆఫ్ ఫైనార్ట్ అండ్ ఆర్కెటిక్ కు (నూగ్ల్యాండ్)లో మాస్టర్ డిగ్రీలో చేరాను. ఆర్కెటిక్ కు రెండేండ్లు స్టూడెంట్ తీసుకున్నాను.

అధికారులు అడ్డుకున్నారు చదువు పూర్తయ్యాక హైదరాబాద్ వచ్చాను. ఉన్నా నియా యూనివర్సిటీ, వరల్డ్ మాన్యువల్స్ ఫండ్ కు 2001 నుంచి 2005 వరకు ఆర్కెటిక్ కు కన్సల్టెంట్ గా పనిచేశాను. వరల్డ్ మాన్యువల్స్ ఫండ్ వాళ్ళ దర్బార్ హాల్ పరిరక్షణకు నియమ ఇస్తామన్నారు. దాని నిబంధనలకు అనుగుణంగా పరిరక్షణ పనులు ఎలా చేపట్టాలి డీటీఆర్ రూపొందించాను. ఆ ప్రాజెక్ట్ చేస్తూనే సాయిగా టూంబ్ డ్రాయింగ్ చేశాను. సీటీలో ఉన్న చిన్న చిన్న భవనాల పరిరక్షణ పనులతోపాటు గోల్కొండ గురించి రిసెర్చ్ ప్రాజెక్ట్ ఒకటి చేశాం. అప్పుడు గోల్కొండ కోట డ్రాయింగ్ తీశాం. ఈ పనులు చేస్తున్నప్పుడే హైదరాబాద్ ను వరల్డ్ హెరిటేజ్ సీటీ చేయాలనే ప్రతిపాదన చేశాను. నా డగ్గర్ డ్రాయింగ్ అన్నీ చూపి, హైదరాబాద్ కు ఆ అర్హత ఉందని చెప్పాను. నా ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వం ముందు

అప్పట్లో.. హైదరాబాద్ ఎప్పుడు పుట్టిన దనే చర్చ ఆన్ లైన్ లో జరుగుతున్నది. చాలా మంది మహమ్మద్ కులీకుతుబ్ షా కార్తీనా ర్ కు శంకుస్థాపన చేసిన తేదీని ఇంగ్లీష్ క్యాలెండర్ లో ఏ తేదీని ఉండో చూసి అదే రోజును హైదరాబాద్ పుట్టినరోజుగా పరిగణించాలంటున్నారు. కులీకుతుబ్ షా వాండ్రూ మానాన్ని ప్రామాణికం చేసుకుని హైదరాబాద్ కి శంకుస్థాపన చేశాం. కాబట్టి అదే క్యాలెండర్ లో పాటిస్తే సరిపోతుంది. మొహర్రం నెలలో మొదటి రోజును హైదరాబాద్ నగరానికి శంకుస్థాపన చేసిన శిలాపలకం ఉంది. దానిని అనుసరించి ఏటా అదే రోజును హైదరాబాద్ పుట్టిన రోజుగా జరపాలని సూచించారు. నా ప్రతిపాదనకు ఎక్కువ మంది అంగీకారం చెప్పారు. నేటికి అదే విధానం కొనసాగుతున్నది. ఈ ఏడాది జూలై 7న హైదరాబాద్ పుట్టిన రోజు జరగనుంది.

అవ్వమెంట్ అధారితీ (నేటి హెన్ ఓండిమ్) రక్షిత కట్టడాల జాబితాలో ఉంది. అది కూడా సెకండ్ గ్రేడ్ లిస్ట్ లో! అంత గొప్ప వ్యాపార పరిరక్షణ పట్ల మన వాళ్ళకున్న బాధ్యతేమీటో దీంతోనే తెలిసిపోతుంది. ఈ పరిస్థితి పోవాలని 2008లో ఫాకోర్టులో కేసు వేశాం. ఆ తర్వాత హైదరాబాద్ రెసిడెన్షియల్ కట్టడాల పరిరక్షిత కట్టడాల జాబితాలో చేరింది!

సెకండ్ ఇన్ స్పెక్ట్ ఆర్కెటిక్ కు అర్బన్ ప్లానింగ్ సెక్షన్ లో చేరినా రెండో పీజీ చదివాను. దీని తర్వాత కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులు చేశాం. క్యాపిటల్ రిజియన్ డెవలప్ మెంట్ అధారితీ (సీఆర్ డీఎం) కోసం కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల పరిధిలో మాస్టర్ ప్లాన్ నేను హెరిటేజ్ కన్సల్టెంట్ గా పనిచేశాం. ఒకప్పుడు కేవలం భవనాల పరిరక్షణే చేసేదాన్ని. ఇప్పుడు ఒక ప్రాంతంలోని వారసత్వ కట్టడాలను పర్యాటకంగా, సాంస్కృతికంగా ఉపయోగించుకునే కన్సల్టెంట్ గా పనిచేస్తున్నాను. ఆ పరిధిలో ఉన్న వారసత్వ కట్టడాలను పరిరక్షించాను. వాటిలో ఏవి చూడాలన్నా పరిరక్షించుకోవచ్చు, వేటిని పర్యాటక ఆకర్షణగా అభివృద్ధి చేయాలన్నా నివేదిక ఇచ్చాను. నూజివీడు వీణ, కొండల్లి బోమ్మలు, ఆహారం, కళ లను కూడా ఈ అభివృద్ధిలో భాగం చేస్తూ హస్తకళ లకు ఉపాధి అవకాశాలు పెంచేలా మాస్టర్ ప్లాన్ కి కావాల్సిన డీటీఆర్ రూపొందించాను.

కాకతీయుల కోటలో... కాకతీయ అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ అధారితీ (కుడా) రిజియన్ లో కూడా ఆర్కెటిక్ కు కన్సల్టెంట్ గా పని చేశాం. ఆ సందర్భంలో చరంగల్లు, హన్మకొండ, కాకతీయలోని వారసత్వ కట్టడాలను సర్వే చేశాం. ఓటగల్లు కోటలో మూడో గోడ గురించి పుస్తకాల్లో

ఉంది. ఆ గోడ ఆనవాళ్ళను 12 కిలోమీటర్ల మేర గుర్తించాం. అది మాకు గొప్ప డిస్కవరీ. కర్ణాటక ప్రభుత్వం గుర్తూర్లు సీటీ డెవలప్ మెంట్ కోసం మాస్టర్ ప్లాన్ రూపొందించమని అడిగింది. అది పూర్తిగా హెరిటేజ్ బెస్ట్ మాస్టర్ ప్లాన్. వారసత్వ కట్టడాలను కాపాడుకుంటూ నగరంలో వసతులు కల్పిస్తూ చేపట్టే అభివృద్ధి గురించి రిపోర్ట్, పాలసీ రూపొందించాం.

అనుభవ పాఠం! ఈ ప్రయాణంలో అనేక సంస్థల్లో చేరాను. హెరిటేజ్ క్లబ్స్ స్థాపించాను. వాటి సహకారంతో వారసత్వ కట్టడాల పరిరక్షణ పట్ల ప్రభుత్వాలే కాదు ప్రజలూ బాధ్యతగా ఉండాలని అవగాహన కల్పిస్తున్నాను. ఆర్కెటిక్ లో చేసిన రోజుల్లో నాపై సాహిత్యం, కుటుంబ ప్రభావం పెద్దగా లేవని అనుకునేదాన్ని. వారసత్వ కట్టడాల విశేషాలు చేయడంలో మిగతా వాళ్ళ కంటే వైవిధ్యంగా ఆలోచిస్తాను. వాయిస్ ఆఫ్ హెరిటేజ్ ప్రోగ్రామ్ లో చాలా ప్రాజెక్టులు చేశాం.

బోమ్మలు గీయడం కంటే రాయడం, మాట్లాడటం తేలిక! మిగతా ఆర్కెటిక్ కు కన్సల్టెంట్ గా పనిచేసినా ఉండటానికి కారణం మా ఇంట్లో వాతావరణమే. ఎదిగే వయసులో చదివిన సాహిత్యం ఏదో ఒక విధంగా మనపై ప్రభావం చూపుతుందిని ఇప్పుడు అర్థమైంది. వెనక్కి తిరిగి చూస్తే సాహిత్యం, కళల ప్రభావం నా మీదా ఉందని తెలిసింది! ఏ రంగంలో ఉన్నా మనం చదివినవి, విన్నవి ఎంతోకాక మనపై ప్రభావం చూపుతాయని అనుభవమైంది.

... జ నాగవర్ధన్ రాయలు
గడసంతల శ్రీనివాస్

నమ్మకంతో.. బంధం పదిలం!

అలుమగలు తామరూ ఒకటి అనుకున్నప్పుడు సంసారం అనే చదరంగం ఒంటిపై పోకడతో కాకుండా.. రంజితా సాగుతుంది. అందుకు కావాల్సిన భార్య అనుభవం మధ్య అపరిమితమైన నమ్మకం. తాళి కట్టు శుభవేళ. కలిగి అందాన్ని రోజూ గుర్తుచేసుకుంటే, ప్రతి రోజూ ప్రణయ సీమలో విహలంబొచ్చు. తలంబ్రాలప్పుడు పోటాపోటీగా తలపడినా ఆనందంగా ఆహ్వానించిన వైస్వానీ తలుచుకుంటే.. ఆల్ హ్యాపీస్! ఏడడగులతో మొదలయ్యే సంసార యానంలో అవసరమైన మృతం పాదపాదపాదం దంటే ఈ టిప్స్ పాటించండి..

పాస్ వర్షం లైట్ చేయండి: సోఫల్ మిడియా అందరి జీవితాల్లో భాగమైంది. ఒంటరి పక్షిగా ఉన్నప్పుడు గంటల తరబడి సామాజిక మాధ్యమాల్లో మునిగి చిన్న చిన్న కానీ, జంటపక్షుల్ని ఓ గూటికి చేరక కూడా అలాగే ఉంటారంటే కుదరదు. పొద్దు మూసం ఫోన్ లో తలదూర్చుంటే, అనవసరమైన చర్చల్లో తలమునకలు కావడం కలహాలకు దారితీస్తుంది. భాగస్వామి కన్నా లైట్ చేసే కంటికి ఏముంటుంది చెప్పండి! పార్టీస్ లో వేరే చేసుకోవాల్సిన ముప్పుపట్ల కన్నా బ్యాంకు చేసే సంగతులు సోఫల్ మిడియాలో మచ్చున్నా కనిపిస్తాయా? అందుకే సోఫల్ మిడియాకు కాస్త దూరం పాటించండి.

ఇగో గోల వద్దు: నేను, నా ఉద్యోగం ఇవ్వని బయటి లక్ష్యాలు. ఇంటికి వచ్చాక మనం, మన భవిష్యత్తు అన్న అంశం ఉండాలి. 'నాది ఉన్నతోద్దో' పైనా ఎక్కువ సంపాదన అన్న ఇగోల పోతే.. గోల మొదలవుతుంది. అది కాస్తా నాలుగు గోడలు దాటి విడిదికొస్తుంది. ఒకరి అనుభవం మరొకరు అనుభవిస్తే.. ఉభయులూ విజయం సాధించొచ్చు.

చెలవం: అలుమగలు సమానం అనే ఆలోచన ఉండే.. ఆ కాపురం అనుదాగ గొప్పరంగా మారుతుంది. ఏ విషయంలోనూ ఒకరు తక్కువ, ఎక్కువ కాదు! ఆ మాటకొస్తే తామిద్దరం కాదు.. ఒక్కరమే అన్న భావన పెంపొందించుకోవాలి.

టాప్ టిప్

ఎంతటి ఘనమైన గ్రంథమైనా పురుగులకు లోకువే! అల్పాల్ప అమృతం పుస్తకాలు భద్రంగా ఉంటాయనుకుంటారు. కానీ.. అవసరాలనికొచ్చే వాటిని తీస్తే గానీ.. పురుగుల జాడ కనబడదు. సాహితీ సంపద కిటకాలకు ఆహారం కావద్దంటే.. పుస్తకాల మధ్య గండపు చెక్కెను ఉంచాలి. అప్పుడు.. పుస్తకాలు తినే పురుగులు ఆ దరికి రావు.